

POSTANOWIENIE

1 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 1 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Lasów Państwowych Nadleśnictwo Ł.

z udziałem J. Ć.

o zasiedzenie nieruchomości,

na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Lasów Państwowych Nadleśnictwo

Ł.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z 11 stycznia 2023 r., III Ca 462/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki koszty
postępowania kasacyjnego w kwocie 1350 (jeden tysiąc trzysta
pięćdziesiąt) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za
opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po
upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu
do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 czerwca 2022 r. Sąd Rejonowy w Gorlicach oddalił wniosek Skarbu Państwa – Lasów Państwowych Nadleśnictwo Ł. złożony w sprawie z udziałem J. Ć. o stwierdzenie zasiedzenia bliżej opisanych działek

gruntu. Apelacja wnioskodawcy od tego orzeczenia została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 11 stycznia 2023 r. Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolę „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, skarżący podniósł, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie art. 175 k.c. w związku z art. 121 pkt 4 k.c. W uzasadnieniu wniosku skarżący wskazał, że sprawa dotyczy przejętych w latach czterdziestych ubiegłego wieku przez Skarb Państwa gruntów, stanowiących własność osób należących do grupy etnicznej [...], w kontekście zagadnienia, czy osoby te były pozbawione w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (dalej PRL) możliwości ubiegania się o ich zwrot i czy do przemian

demokratycznych w 1989 roku istniał, tak jak to przyjęły Sądy *meriti* w tej sprawie, stan zawieszenia biegu zasiedzenia tych gruntów przez Skarb Państwa.

Przyczyną kasacyjną w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Przez tę rozbieżność należy rozumieć brak zgodności rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub bardzo podobnych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy, wykładane lub stosowane w sposób prowadzący do odmiennych – zróżnicowanych albo sprzecznych – orzeczeń albo decyzji procesowych. Jest zatem oczywiste, że rozbieżności tej nie ma w sytuacji, w której sądy wysnuwają odmienne wnioski prawne, a następnie wydają różne orzeczenia w sprawach o różnym podłożu faktycznym, przy braku tożsamyh lub bardzo zbliżonych ustaleń faktycznych albo przy zasadniczo innych żądaniach i zarzutach stron. Nie należy zatem zrównywać wielokierunkowości stosowania prawa w niejednakowych stanach faktycznych oraz różnorodności orzecznictwa – naturalnej i uzasadnionej – z rozbieżnością orzecznictwa, zasadniczo niepożądaną i wymagającą krytycznej oceny oraz ewentualnej eliminacji.

Odnosząc się do przytoczonej przez skarżącego przyczyny należy wskazać, że objęta wnioskiem problematyka jest przedmiotem licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, w tym uchwały pełnego składu Izby Cywilnej z 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 43 oraz tylko przykładowo postanowień z 9 maja 2003 r., V CK 13/03, z 13 października 2005 r., I CK 162/05, z 13 stycznia 2004 r., V CK 131/03, z 12 maja 2017 r., III CSK 60/17 oraz z 18 maja 2017 r., III CSK 221/16. Wykładnia tych norm jest więc jasna, a kwestia ich zastosowania zależy od okoliczności faktycznych każdej indywidualnie rozpoznawanej sprawy, na kanwie których Sąd orzekający wyjaśnia, czy i jakich konkretnie przyczyn doszedł do przekonania, że uczestnicy postępowania lub ich poprzednicy prawni nie byli w stanie w okresie poprzedniego ustroju państwa, skutecznie ubiegać się, ze względu na przynależność do konkretnej grupy etnicznej lub społecznej, o zwrot nieruchomości i przeciwstawić się w ten sposób skutkom posiadania tych gruntów przez Skarb Państwa w okresie PRL.

W tej sprawie Sądy *meriti* poczyniły ustalenia faktyczne i przekonująco wskazały, w sposób daleki od automatyzmu i uproszczeń, że w odniesieniu do gruntów objętych wnioskiem, istniał stan równoznaczny ze stanem siły wyżej w rozumieniu przedstawionego wyżej dorobku orzeczniczego. Skarżący nie wykazał zatem racjonalnej potrzeby kolejnego odniesienia się przez Sąd Najwyższy do tej kwestii.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania na rzecz uczestniczki, która wniosła odpowiedź na skargę kasacyjną rozstrzygnięto na podstawie art. 520 § 3, 98 § 1¹ k.p.c. i art. 99 oraz art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przy uwzględnieniu § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst:Dz. U. z 2023 r. poz. 1964).

[SOP]

[ms]